

1. aktualizácia ku dňu 21.3.2020

V tejto vážnej situácii, keď máme na celom Slovensku karanténu, núdzový stav v zdravotníctve a stav celosvetovej núdze v súvislosti s pandémiou a ochorením na COVID - 19 je nevyhnutné dodržiavanie účinných bariér, aby sme neohrozili našich krehkých a imunitne oslabených pacientov/klientov, aby sme neohrozili seba a svojich blízkych. Prevencia je v tejto situácii najvyššia priorita.

Odporúčané epidemiologické postupy pre personál, manažment sociálnych pobytových zariadení v súlade s *EBM/Evidence Based Medicine/*, *EBN /Evidence Based Nursing/*, *WHO*

Vo vnútorných priestoroch zariadenia

- Každé pobytové zariadenie je v nútenej karanténe od 07.03.2020, t.j. je úplne uzatvorené pred vstupom akejkoľvek verejnosti. Vstup je povolený iba pre RZP, RLP, pre zásobovanie, alebo iným zložkám, ktoré sú povinne vybavené ochrannými prostriedkami, rúškami, rukavicami. Zariadenie je uzatvorené až do odvolania vládou a do ukončenia karantény
- Všetci zamestnanci, manažment, vedenie zariadenia používajte v zariadení rúšky, chirurgické rúšky, ručne ušité rúšky, pre elimináciu šírenia nákazy, rúšky si nasadzte ihneď po príchode do zamestnania. Rúšku si navliekajte správne, zakryte si ústa aj nos.
- Chirurgické rúška po jednom použití, max 1 deň, vyhodte do kontaminovaného odpadu, zabalené spoločne v plastovom vrecku
- Ručne ušité rúška si 2x denne prežehlite na určenom mieste pre žehlenie, po použití max 1 deň operte pri vysokej teplote 90°C, alebo 60°C s použitím dezinfekčného pracieho prostriedku
- Ruky si umývajte povinne mydlom v trvaní cca 20 sek, prsty, brušná, nechty, dlane, chrbát ruky, dokladne osušte, následne použite dezinfekčný prostriedok, rovnomerne rozotrite po celej ruke až 20 cm nad dlaňou a chrbtom ruky, nechajte posobiť
- Používajte každý jeden z personálu vlastné uteráky, operte si ich 1x/deň, vymieňajte denne
- Používajte po celý deň ochranné rukavice, alebo si umývajte ruky a dezinfikujte ruky po každej práci s každým pacientom
- Pri práci s hygienou pacienta, po každom pacientovi si rukavice vymeňte, po ukončení hygieny si ruky umyte, dezinfikujte
- Zdezinfikujte plochy, stolíky, madlá, kľučky, podlahy dezinfekčným prostriedkom, 1x v dennej zmene a 1x v nočnej zmene
- Vyžiarujte všetky priestory zariadenia germicídny žiaričom 1x denne, odporúčame počas nočnej zmeny, použite
 - a) germicíd s otvoreným systémom pre spoločné priestory, vyšetrovne, chodby, bez prítomnosti ľudí
 - b) germicíd s uzatvoreným systémom pre izby s pacientami, s prítomnosťou ľudí
 - c) germicíd s otvoreným systémom na vyžiarovanie izieb, iba bez prítomnosti, pacientov, ľudí, personálu
- Odporúčame všetkým zamestnancom popri nosení rúšok sa ísť predýchať na balkón, na terasu, do záhrady zariadenia na čerstvom vzduchu v dĺžke trvania pár minút
- Odporúčame podávať pacientom/klientom podporné lieky, vitamíny pre zlepšenie imunity, stravu, nápoje podporujúce ich imunitný systém na dennej báze
- Odporúčame obmedziť skupinové aktivity pacientov/klientov počas pandémie
- Odporúčame počas dňa a večer častejšie vetranie vnútorných priestorov

Vo verejných priestoroch, počas cesty do práce, domov, doma:

- Všetci zamestnanci, manažment používajú rúšky, chirurgické rúšky, ručne ušité rúšky, alebo respirátor na verejnosti, počas cesty do práce, v dopravných prostriedkoch, pri nákupe, dodržiavajú odstup od iných ľudí na verejnosti, nestavujú sa na verejnosti
- Všetci zamestnanci sa vyhýbajú stretnutiu s ľuďmi s pozitívnou cestovateľskou anamnézou
- Po príchode domov si povinne mydlom umývajte ruky v trvaní cca 20 sek, prsty, brušná, nechty, dlane, chrbát ruky, dokladne osušte, následne použite dezinfekčný prostriedok, rovnomerne rozotrite po celej ruke až 20 cm nad dlaňou a chrbtom ruky, nechať posobiť
- Stravovajte sa iba doma, až po dekontaminácii ošatenia a rúk
- V domácnosti si zdezinfikujte plochy, podlahy, 2x/týžden
- V domácnosti si určite priestor pre kontaminované predmety, prípadne priestor pre dekontamináciu
- Doma, často si zdezinfikujte plochy, stolíky, madlá, kľučky dezinfekčným prostriedkom, vyrobte si dezinfekčný prostriedok z alkoholu, denaturovaný lieh, vírus si domov prinesiete na šatách

Pri plánovaných a akútnych vyšetreniach pacientov/klientov

- Výjazdové vyšetrenie pacientov klientov realizujte iba v akútnych prípadoch, plánované vyšetrenia všetky preložte, kontroly v zdravotníckych zariadeniach eliminujte, zohľadnite stav pacienta/klienta, telefonické konzultujte s lekármi, elektronické zdravotníctvo a donášku potrebných liekov do zariadenia, personál iba v rúškach, v rukaviciach
- Naplánujte náhradné termíny kontrol, zaznamenajte do dokumentácie
- Akútne stavy u pacientov riešte prostredníctvom tiesňovej linky a riadte sa pokynmi nimi uvedenými

Prijem nového pacienta/klienta počas pandémie, /nepovinné, individuálne zvažte podľa svojich priestorových, personálnych a materiálno technických podmienok/

- Zariadenie neprijíma osoby, ktoré sú s potvrdeným alebo podozrivým/suspektným prípadom ochorenia novým koronavírusom 2019 (COVID-19);
- Podmienkou prijatia je potvrdenie ošetrojúceho lekára o bezinfekčnosti pacienta;
- Do zariadenia nie sú prijímané osoby s prejavmi infekčného respiračného ochorenia (kašeľ, horúčka, dýchavica);
- Zariadenie zväži izoláciu novoprijatého klienta, po dobu 14 dní pri sprísnenom hygienicko - epidemiologickom režime.
- V prípade prijmu klienta z domáceho prostredia zariadenie zväži vyžadovanie písomného prehlásenia klienta a jeho rodinných príslušníkov o tom, že osoba nie je v neukončenej povinnej karanténe a nebola v kontakte s osobami s pozitívnou cestovateľskou anamnézou;
- Zariadenie podľa možností manažuje proces prijmu bez nevyhnutnej prítomnosti príbuzného. Ak je prítomnosť príbuzného nevyhnutná, prítomný môže byť iba zdravý príbuzný bez epidemiologickej anamnézy, pričom počas pobytu v zariadení používa rúšku. po predchádzajúcom overení skutočnosti, či osoba nemá prejavy nákazy vírusom COVID 19 (kašeľ, horúčka, slabosť) všetky úkony okolo prijmu realizovať prioritne elektronicky, telefonicky
- Prijem bez prítomnosti blízkych, pričom neposiela sa poštou ale akceptuje sa elektronická komunikácia/sken), vstup blízkych iba v prípade, že nemajú pozitívnu cestovateľskú anamnézu a neboli za posledných 14 dní s nikým s pozitívnou cestovateľskou anamnézou

**Epidemiologické postupy, odporúčania v súvislosti s koronavírusom "2019 -nCoV"
v sociálnych pobytových zariadeniach**

(zistí, či osoba pri dohadovaní príjmu klienta a osoba, ktorá vpúšťa blízkych do budovy). Okamžite im nasadiť rúšky a rukavice.

Mimoriadne situácie

- V prípade, výskytu symptómov typických pre koronavírus (horúčka, kašeľ, dýchavica), týchto pacientov okamžite konzultujte ošetrojúceho lekára zariadenia, kontaktujte tiesňovú linku, postupujte podľa pokynov tiesňovej linky až do času odchodu pacienta do nemocnice

Katastrofický scenár, /ak nemocnica odmieta prijímať týchto pacientov/

- Pacientov izolujte na izolačnej izbe/izbách na to určených, následne pripravte ďalšie. V týchto izbách a u týchto pacientov zriadte osobitný režim prísnej izolácie v zodpovednosti vedúcej sestry, napr. ich ošetrovanie bude možné iba v ochrannom odevu.
- Zabezpečte ochranný odev (skafander, ochranný plášť, ochranný štít) pre prípad potreby ošetrovania infikovaných pacientov v počte 5 ks, čo najskôr
- Konzultujte s ošetrojúcim lekárom na dennej báze zdravotný stav pacienta/klienta počas celej izolácie

S prevenciou a s disciplínou spoločne zvládneme túto vážnu kritickú situáciu, prevenciou odbremeníme akútne zaťažený zdravotný systém na celom Slovensku

V Bratislave 21.3.2020

Ing. Mgr. Ľubica Kočanová
odborný garant projektu "kto-pomožeslovensku"
predsedkyňa Asociácie sestier a pacientov ASAP